

Haiguste eest kaitsmine ja hügieen

48 tunni reegel

- ❖ Kui reisite Soomest väljaspool ja puutute reisi ajal kokku kas produktiivloomade või lemmikloomadega, peate enne seda, kui võite Soomes minna produktiivloomade tallu, viibima 48 tundi karantiinis. Karantiini aega arvestatakse alates hetkest, mil toimus viimane kontakt loomadega.
- ❖ Kui te pole reisi ajal olnud kontaktis loomadega, võib karantiiniaja üle nõu pidada.
- ❖ Reisilt naastes käige saunas. Peske läbi kõik reisil kasutatud riided. Puhastage ja desinfitseerige jalanõud.
- ❖ Reisilt ei tohi tuua kaasa loomseid toiduaineid nagu liha, piima või kanamune.
- ❖ Kui reisite väljaspool Soomet autoga ja käite reisi ajal sama autoga loomakasvatuses, jälgige, et autoga ei tuleks tagasiteel Soome loomakasvatustesse kaasa sõnnikut või pori.

Lisateave

Loomahaiguste tõrjeühing ETT ry, www.ett.fi
Toiduohutusamet Evira, www.evira.fi

Koostöös

Haiguste eest kaitsmine ja hügieen

Kui töötate ehitustöö ajal talu lautades või söödahoidlais, peate täpselt kinni pidama selle talu ja tööandja etteantud juhustest, mis puudutavad talu tootehügieeni ja kaitsmist nakkushaiguste eest. Hea tootmishügieen luuakse mh sellega, kui takistatakse sõnniku ja pori ülekandumist määrduvad aladelt puhastele aladele söödahoidlais, loomade toidulauale, piimahoidlasse ning hooldus- ja sotsiaalruumidesse. Haiguste ennetustoimingutega püütakse takistada nakkushaiguste levikut tallu ja ka talusiseselt.

- ❖ Juhustest tuleb kinni pidada. Neist tuleb kinni pidada iga kord, kui nt liigute musta ja puhta ala vahel. Sõnnikut ja pori ei tohi vedada jalanõude ja töövahenditega kaasa mustalt alalt puhtale liikudes.
- ❖ Kasutage teile antud kaitseriietust ja kaitsejalanõusid. Neid kasutatakse ainult tootmisüksuses ja samade kingadega ei või nt käia väljas pausil.
- ❖ Pidage kinni teile mh käte, jalanõude ja töövahendite pesemise ning söötmisalal ja söödahoidlates käitumise osas ettekirjutatud nõuetest.
- ❖ Soomes on rangelt keelatud süüa liha sisaldavaid toidujäätmeid toiduaineahela produktiivloomadele.
- ❖ Tootmisüksusesse (laut, sigala, kanala jmt) ei tohi viia välismaalt kaasatoodud oma toitu.
- ❖ Pidage hoolt selle eest, et töövahendid ja töömasinad, mida kasutate, oleksid tallu tuues puhtad ja vajaduse korral desinfitseeritud ning et nendega ei tuleks kaasa ei sõnnikut ega pori. Puhastage ja vajaduse korral desinfitseerige määrduvad töövahendid ja töömasinad, enne kui need viiakse talust ära.

Loomad tööplatsil

Ärge kunagi loomi hirmutage. Inimest kartev veis kujutab riski tööohutusele, sest ta tahab põgeneda ja sisse piirates võib ta sattuda paanikasse ning tormata inimese suunas. Kui ehitamisel tekivad nt ootamatud kõrged helid, mis veiseid hirmutavad, arvestage sellega tööd korraldades ja leppige loomatalitajaga ning tööohutuse eest vastutava isikuga käitumismallide osas kokku. Veised kuulevad eriti kõrgeid sagedusi inimesest paremini. Seetõttu võib nt suruõhu hääl või metalli kõlin veiseid hirmutada.

Kui töötate latritega laudas, kus veised on latrite küljes kinni, jälgige, et veis ei näeks vaatamata oma laiale vaateväljale selja taha. Teavitage loomi oma tulekust. Ärge ilmuge ootamatult veise selja taha.

Veised peavad kinni oma väärtussüsteemist, mistõttu püüavad nad igal võimalikul moel vältida kontakti kõrgemal positsioonil asetseva liigikaaslasega. Kui veised on lahtiselt kitsastes tingimustes, võib looma jaoks olla kasulikum pressida nurka inimest kui hirmutada kõrgemal positsioonil olevat liigikaaslast. Vältige kitsaid koridore, ahtaid urkaid ja tupikuid, kust ei pääse vajadusel põgenema.

Äsjapoeginud lehmade ja ka poegimisruumi lähedale ei maksa minna. Poegimisaegsed hormoonid võivad põhjustada lehma ebanormaalset ja agressiivset käitumist inimese suhtes. Lehm võib püüda ka vasikat kaitsta.

Redel, millel ronite, võib muuta inimese loomade silmis suureks ja ebanormaalseks.

Liikuge loomade keskel rahulikult, vältige kõva häält ja äkilisi liigutusi. Veised võivad külalistele vabatahtlikult ka uudishimust läheneda. Sõbrustage veistega rahulikult vesteldes.

TALUS EHTAMISE ERIPÄRAD

- ohutusnõuanded töötajatele

Ehitusobjekti aadress ja/või koordinaadid:

Üldine

Talukeskkonna tööohutusel on palju eripärasid. Selles esitluses meenutatakse neist üldisemaid.

Tööohutuse tagamise eest kannavad vastutust tööandja, projektijuht ja ehitaja.

Lisateave

Valitsuse määrus ehitustöö ohutusest Vna 205/2009, www.finlex.fi
Tööohutusseadus 738/2002, www.finlex.fi
Töökaitsevalitsus, <http://www.tyosuojelu.fi>

Talukeskkond

Kui ehitusplats asub taluõuel, võtke arvesse, et talus käib igapäevane töö ka ehituse ajal. Seetõttu ei ole alati võimalik tööplatsi aiaga täiesti eraldi platsiks piirata. Sel juhul on oluline, et ehitusmaterjale ja muid vahendeid säilitataks nende jaoks tööplatsi planeeringus ette nähtud alal ja ka jäätmed kogutaks nende jaoks planeeritud kohtadesse. Tööplatsil liikudes tuleb pöörata tähelepanu talu liiklusele, mis ristub tööplatsi liiklusega ja kus võib kiiretel hetkedel olla tihe sagimine. Taluõue peal asetsemine võib tähendada ka seda, et tööplatsil võivad liikuda talu lapsed, kes ei oska tööplatsiga seotud ohtudega arvestada.

Talus on masinaid ja seadmeid, mida saab kasutada asjade liigutamiseks ja tõstmiseks ka ehitamisel. Sellegipoolest pole need seadmed mõeldud detailide paigaldamiseks või isikute tõstmiseks.

- ❖ Kontrollige alati, et teil on võimalik kasutada masinat oma planeeritud eesmärgil, oskate seda õigesti kasutada ja et teil on olemas vajalik juhiluba.
- ❖ Kontrollige, et pinnas või ehitise põhi/sõrestik kannatavad masina raskust ka tõstmise ajal.
- ❖ Detailide liigutamiseks ja paigaldamiseks kasutatakse vaid selleks ettenähtud ja vastavalt kontrollitud masinaid. Juht peab olema pädev vastavat tõstukit juhtima.
- ❖ Inimeste tõstmine on lubatud vaid sellel eesmärgil toodetud ja nõuetekohaselt kontrollitud tõsteseadmetega. Inimeste tõstuki juhul peab olema tööandja allkirjaga juhiluba.
- ❖ Inimeste tõstmise teleskoop- ja liigendtõstuki korvis olev töötegija peab kasutama isiklikke kukkumiskaitsevahendeid.

Õnnetustega seotud ohud

Taluehituste puhul põhjustavad kõige rohkem õnnetusi ehitustellingud või lahtised redelid. Kõige tavalisem vigastada saamise viis on kukkumine. Õnnetusjuhtumite registri järgi põhjustab taluehitusplatsidel õnnetusi ka ebatasane, libe või ettearvamatult maapind, samuti käsitööriistad ja masinad. Märkimist väärib, et talus võivad ohuolukordi põhjustada ka loomad.

ÕNNETUSTE TAVALISIMAD PÕHJUSTAJAD	Õnnetuste hulk (tk)
Ehitustellingud / lahtised redelid	219
Pinnase ebatasasus, libedus	163
Materjalid, esemed, vahendid	155
Ketassaed, käsiketassaed, tööstusmasinad	120
Käsitööriistad	111
Töötingimused, tööliigutused ja -asendid	110

Allikas: Põllumajandusregister 2005–2008.

Näiteid õnnetustest

"Püüdsin vältida ümberkukkuvat prussi, astudes tagasi, ja kukkusin avatud sõnnikurenni."

"Asetasin parasjagu veevoolikut kaevikusse. Kaeviku serv varises minu peale kokku ja ma mattusin rindkereni pinnasesse, samal ajal mu küljed ja rindkere suruti kokku."

"Parandasin sigala suluvärvavat. Sead ehmusid millegi peale ja jooksid vastu värvavat, mistõttu mu vasak käsi jäi värvava vahele."

"Parandasime lauda pööningul elektrijuhtmeid. Pööningule olid hiired, uruhiired, rotid jt teinud pesi. Tulemuseks Puumala viirus."

Bioloogilised ohutegurid

Talukeskkonnas esineb bioloogilisi ohutegureid nagu hallitusseened, puugid, bakterid ja viirused. Nendega võib kokku puutuda tolmavaid või hallitavaid materjale käsitsedes. Kokkupuude toimub enamasti hingamisteede kaudu, kuid ka naha või seedetrakti kaudu. Bioloogilised tegurid võivad põhjustada allergiaid nagu nohu või astmat, palavikku ja põletikke.

Järgige täpselt tööandja töökaitse ja ohutu tööprotsessi alaseid juhiseid. Hallitus- ja muude bioloogiliste tolmude vastu tuleb kasutada heakskiidetud hingamiskaitsemeid. Ühekordsete kaitsmete klass peab olema FFP3, poolmaskide filtriklass P3 ja motoriseeritud kaitsme koguvõimsus peab olema TH3P, kui kasutatakse kiivri- või kapuutsikujulist kaitset.

Ohtlikud gaasid

Talus tekkivate gaaside ohtlikkust põhjustab nende mürgisus, plahvatusohtlikkus ja see, et nad tõrjuvad ümbritsevast hingatavast õhust eemale hapniku.

Lägas tekivad eluohtlikud gaasid. Kahjulikemad on neist väävelvesinik, metaan, ammoniaak ja süsinikdioksiid. Need võivad lämmatada ja inimene võib kiiresti kaotada teadvuse. Kui väävelvesiniku kontsentratsioon on suur, halvab see inimese lõhnameele ja sel juhul ei tunne ta halva, roiskunud kanamuna leha järgi gaasi ära.

Gaasid võivad plahvatada, mistõttu ei tohi nt lägamahuti või -haagise lähedal kunagi suitsetada ega teha tuleohtlikke töid. Lägahoidla, luukide, pumpade ja säilitushaagiste juurde ei tohi minna. Suurim oht on siis, kui läga liigutatakse või seda on liigutatud.

Hapnikupuuduses ruumid

Mahutitesse ja punkritesse kogunevad gaasid võivad välja tõrjuda õhus leiduva hapniku. Põllumehi on surnud, kui nad on läinud peaaegu tühja lägamahutisse. Hapnikupuuduses olevaid ruume on võimalik kindlaks teha ainult eriliste mõõteseadmetega, juba mõnesekundiline viibimine sellistes tingimustes on saatuslik. Seetõttu ei tohi mahutitesse ja punkritesse kunagi minna ilma otsese päästevalmiduseta (päästekõis ja vajalik hulk päästjaid) ja suruõhuhingamisaparaatideta või lihtsalt enne kindlaks tegemata, et ruumis on võimalik hingata.

Lisateave

Põllumajandusettevõtjate pensioniamet, www.mela.fi
Töötervishoiu instituut, www.ttl.fi
Arbetarskyddscentralen, <http://www.tyoturva.fi>
Töökaitsevalitsus, <http://www.tyosuojelu.fi>
Soome töökaitse-alaste ettevõtete liit, www.styl.fi

Tuleohutus

Talumajapidamises võivad tekkida tulekahju tekkimise ja levimise jaoks soodsad tingimused. Tulekahju kustutamine võib olla eriti keeruline. Selle põhjuseks on mh õueala väiksus, suured ja lähestikku asuvad ehitised ning kuivati, sööda-, sõnniku-, õli- ja hakkepuiduhoidlad. Paljudes talumajapidamistes on tulekahju tekkimise põhjuseks olnud vanad elektrisüsteemid.

Ehitus- või kapitaalremondi teostamine suurendab talumajapidamises tulekahjuohtu. Seda võib vähendada, kui järgida vähemalt järgnevaid asjaolusid.

- ❖ Töötajad peaksid tutvuma majapidamise päästekavaga. Tööplatsil peaks olema kava selle kohta, kuidas tulekahju korral käituda.
- ❖ Kõik tööplatsil töötajad peavad teadma, kus on esmased tulekustutusvahendid ja kuidas neid kasutada. Esmased tulekustutusvahendid peavad olema kergesti kättesaadavad.
- ❖ Põlevate ja kergesti süttivate töövahendite asjatut ladustamist ehitusplatsil tuleb vältida ja töö tegemisel tekkivad kergestisüttivad jäätmed tuleb tööplatsilt ära viia.
- ❖ Ehitusmaterjalid ja -tarvikud tuleb ladustada nii, et need ei piiraks isegi mitte ajutiselt talumajapidamise või tööplatsi päästeteid.
- ❖ Tööplatsil kasutatava elektrijuhtmetiku puhul tuleb tähelepanu pöörata sellele, missugune on talumajapidamise liiklus ning kasutatavate elektrijuhtmete seisukord ja võimsus.
- ❖ Kui tööplatsil tehakse tööd tulega (töö, mille käigus tekib sädemeid või kasutatakse selle ajal leeki või muud soojust ja mis on tuleohtlik), peab

- tööplatsil olema koostatud tuleohtlike tööde valvekava, mida töö tegija peab järgima;
- tuleohtlike tööde plats tuleb varustada vastavalt kokkulepitule piisava hulga esmaste tulekustutusvahenditega;
- pärast tuleohtliku töö teostamist tuleb vähemalt tund aega pidada tulevalvet.

Hädaabinumber

112